

තොරතුරු පද්ධතීන් මත බලපනු ලබන තාකුණික පුවණතා 01 කොටස

AAT අදියර ll ISD - ඩ්ජිටල් පරිසරයක් තුළ තොරතුරු පද්ධති

යොහාන් ධනංජය Reading for MLRHRM. (UOC), PHDLR. (HRM) (UOC), HRM. (NIBM), BIT Dip. (UOC)

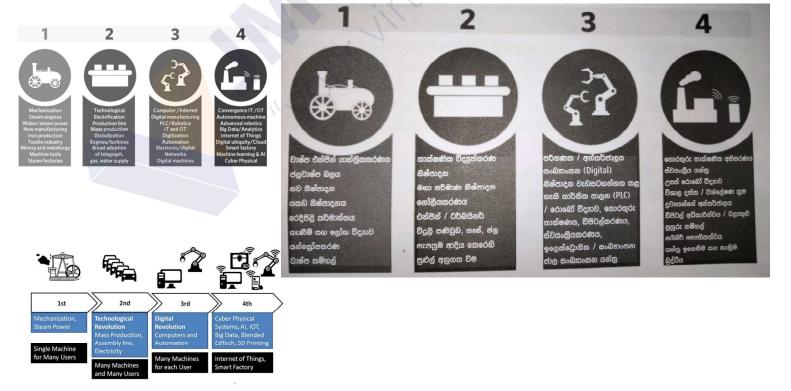
JMC Jayasekera Management Centre (Pvt) Ltd Pioneers in Professional Education 65/2A, Chittampalam Gardiner Mawatha, Colombo 02 | T: +94 112 430451 | E: info@jmc.lk | F: +94 115 377917

තොරතුරු පද්ධති කෙරෙහි බලපාන තාක්ෂණික පුවණතා

Yohan Dananjaya

4 වන කාර්මික විප්ලවය සහ පෙරලිකාර තාක්ෂණයන්

<u>4 වන කාර්මික විප්ලවය සහ පෙරලිකාර තාක්ෂණයන්</u>

- 4 වන කාර්මික විප්ලවය වඩාත් බුද්ධිමත් නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලීන් ළඟා කර ගැනීම සඳහා අනාගත කර්මාන්ත සංවර්ධන පුවණතා මගින් සංලක්ෂිතව ඇති අතර, සයිබර්-භෞතික පද්ධති මත විශ්වාසය තැබීම සහ ඉදිකිරීම සහ උසස් තාක්ෂණික හා තාක්ෂණයන් භාවිතා කරන සුහුරු කර්මාන්ත ක්‍රියාත්මක කිරීම ඇතුලත්ව ඇත
- උවසන්හි අන්තර්ජාලය (Internet of things IOT) සහ සේවාවන්හි අන්තර්ජාලය (Internet of service – IOS) වැනි නව හා නැගී එන තාක්ෂණයන් වේගයෙන් අනුගමනය කිරීම 4 වන කාර්මික විප්ලවයේ නැගීමට හේතු වී තිබේ
- 4 වන කාර්මික විප්ලවය ස්මාර්ට් කර්මාන්ත උසස් නිෂ්පාදන හෝ කාර්මික අන්තර්ජාල කටයුතුල හෝ කර්මාන්ත 4.0 ලෙස බොහෝ රටවල නම් කර සම්මත කර ඇත
- මෙම විප්ලවය විශේෂයෙන් සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවලට කෘතිම බුද්ධිය (Artificial Inteligence - AI) විශාල දත්ත විශ්ලේෂණා සහ ගටක දාම (Block chain) වැනි නැගී එන තාක්ෂණයන් භාවිතා කරමින් සංවර්ධන මට්ටම් කරා ගමන් කිරීමට සහ සංවර්ධිත වෙළඳපොළවල් සමග පෙළගැස්වීමට නව අවස්ථා නිර්මාණය කරයි

CYBER PHYSICAL SYSTEMS

<u>4 වන කාර්මික විප්ලවයේ ධාවකයන්</u>

තෝරතුරු හා සන්නිවේදන යටිතල පහසුකම් සහ නැගී එන තාක්ෂණායන් අධාාපනය සහ පුහුණුව නවෝත්පාදනය පුතිපත්ති නවෝත්පාදනය <u>4 වන කාර්මික විප්ලවයේ ධාවකයන්</u>

<u>තෝරතුරු හා සන්නිවේදන යටිතල පහසුකම් සහ නැගී එන</u> <u>තාක්ෂණායන්</u>

- > තාක්ෂණය යනු 4 වන කාර්මික විප්ලවයේ තීරණාත්මක ධාවකයකි
- වලාකුළු පරිගණකකරණය, අන්තර්ජාල කටයුතු (සුහුරු නිෂ්පාදන සංවර්ධනය) සේවා අන්තර්ජාලය (සුහුරු සංචලතාව සහ ලොපීස්ටික්ස්) සහ බලශක්ති අන්තර්ජාලය (ස්වාභාවික සම්පත් කාර්යක්ෂමව භාවිතා කිරීම) වැනි තාක්ෂණයන් වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කර ඇත
- විදුලි සංදේශ තාක්ෂණයන් සහ යටිතල පහසුකම් වන පුළුල් කල (Broad Band) සහ වෙනත් අන්තර්ජාල තාක්ෂණයන් මගින් මිනිසුන්, පද්ධති සහ යන්තුවල ඵලදායී සන්නිවේදනය, සහයෝගීතාව සහ ඒකාබද්ධ කිරීම සඳහා අවශූෂ වන සංබහාංකන සම්බන්ධතාවය සපයයි

<u>4 වන කාර්මික විප්ලවයේ ධාවකයන්</u>

<u>තෝරතුරු හා සන්නිවේදන යටිතල පහසුකම් සහ නැගී එන</u> <u>තාක්ෂණායන්</u>

- 4 වන කාර්මික විප්ලවයේ හදවත වන්නේ පද්ධති, ක්‍රියාවලි පාලනය කරන සහ අධීක්ෂණය කරනුයේ සයිබර් භෞතික පද්ධති මගින් වන අතර රොබෝ විදහාව, සංවේදක වැනි උසස් තොරතුරැ සන්නිවේදන තාක්ෂණ භාවිතා කරයි
- 🕨 ආකලන නිෂ්පාදනය වැනි උසස් නිෂ්පාදන ශිල්පීය කුම ද භාවිතා වේ 🖃
- 4 වන කාර්මික විප්ලවයේ තවත් ප්‍රධාන ලක්ෂණය වන්නේ කාර්යක්ෂමතව සහ තීරණා ගැනීම සඳහා විශාල දත්ත (Big Data) භාවිතා කිරීමයි
- උත්ත විශ්ලේෂණ යනු උත්තයන්ගෙන් වැඩි අවබෝධයක් ලබා ගැනීම සඳහා වැදගත් තාක්ෂණයකි, එවිට පාරිභෝගික මනාපයන්, වෙළඳපළ තත්ත්වයන් වෙනස් වීම, නිෂ්පාදන කාර්යක්ෂමතාව ඉහළ යාමේ පුවණාතා ආදිය වඩාත් හොදින් අවබෝධ කර ගත හැකිය

4 වන කාර්මික විප්ලවයේ ධාවකයන්

අධතාපනය සහ පුහුණුව

- 4 වන කාර්මික විප්ලවය ශුම වෙළඳපොළට පෙරලිකාර වෙනස්කම් ගෙන එනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ
- ≻ ඉහළ නිපුණාතා සහිත ශුමිකයින් සඳහා ඉල්ලූම ඉහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ
- 4 වන කාර්මික විප්ලවයේ සංඛ්‍යාංකන පරිණාාමනය හා නවෝත්පාදනයන් මගින් ඉල්ලා සිටින්නේ නිපුණා, නවෝත්පාදන හා තාක්ෂණික දැනුමෙන් යුත් නව සේවක කොටසකි
- 4 වන කාර්මික විප්ලවය තුළ තාක්ෂණය ස්වයංඛ්යකරණය මගින් මිනිසුන් විස්ථාපනය කරනු ඇතැයි යන බියත් පවති

Drivers of the 4th industrial revolution

<u>නවෝත්පාදනය</u>

- 4 වන කාර්මික විප්ලවය විසින් නවස නිෂ්පාදන, වසාපාර ආකෘති සහ තාක්ෂණය විසින් මෙහෙයවනු ලබන නිෂ්පාදන ශිල්පීය කුම ඉල්ලා සිටි
- පර්යේෂණ හා සංවර්ධනය සඳහා වැඩි ආයෝජනයක් කිරීමේ අවශසතාව මතුව ඇත
- 4 වන කාර්මික විප්ලවය තුල නවෝත්පාදන ධාවකයක් ලෙස පරියේෂණ හා සංවර්ධනය වැඩි වැදගත් කමක් උසුලයි

ducation &

Training

Drivers of the 4th industrial revolution

පුතිපත්ති නවෝත්පාදනය

- සංබහාංකන පරිවර්තනයට සහාය වීම සඳහා නවහකරණ පුතිපත්ති සහ පුතිසංස්කරණ වැදගත් වේ
- සංඛ්‍රීයාංකන යුගය විසින් ගෙන එන අභියෝග හා අවස්ථාවන්ට ප්‍රතිචාර වශයෙන් පියවරයන් හා සම්පත් යෙදවීමට පිණිස රජයන්ට ඉඩ සළයසි
- 4 වන කාර්මික විප්ලවයේ දත්ත පෞද්ගලිකත්වය වැනි නව අභියෝග ගෙන එයි. විශාල වශයෙන් සංකීරණා සුහුරැ පරිසරය පාලනය කිරීමේ දී පුතිපත්ති වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි
- 4 වන කාර්මික විප්ලවය මගීන් ගෙන එන අවස්තාවන් සදහා කර්මාන්ත, පුරවැසියන් සහ රජය වඩා හොදින් සුදානම් කළ හැකි ආර්ථික, කාර්මික හා ශුම වෙළඳපොළ පිළිබඳ පුතිපත්ති රජයන් විසින් සංවර්ධනය කළ යුතුය.

<u>4 වන කාර්මික විප්ලවයේ ධාවකයන්</u>

තෝරතුරු හා සන්නිවේදන යටිතල පහසුකම් සහ නැගී එන තාක්ෂණායන් අධහාපනය සහ පුහුණුව නවෝත්පාදනය පුතිපත්ති නවෝත්පාදනය

4 වන කාර්මික විප්ලවයේ අභියෝග

රැකියා අභිමිවීමේ විභවතාවය

- 4 වන කාර්මික විප්ලවය තුළ තාක්ෂණය වැඩි වශයෙන් භාවිතා කිරීම විශාල රැකියා අහිමිවීමේ භීතියට හේතු වී ඇත
- වර්තමානයේ ගෝලීය කර්මාන්ත කෙරෙහි බලපාන ප්‍රධාන පරිවර්තකයන් බොහෝමයක් සැලකිය යුතු රැකියා උත්පාදනයක සිට රැකියා අවතැන්වීම දක්වාත්, ශුම ඵලදායිතාව ඉහළ නැංවීමේ සිට කුසලතා පරතරයන් පුළුල් කිරීම දක්වාත් රැකියා කෙරෙහි සැලකිය යුතු බලපෑමක් ඇති කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ

4 වන කාර්මික විප්ලවයේ අභියෝග

<u>නිපුණතා අභියෝග</u>

හදුනාගත් නිපුණතා අභියෝග අතරට තාක්ෂණික නොගැලපීමී සහ තාක්ෂණික හා නිෂ්පාදන ශිල්පීය කුමවල දියුණුවේ පුතිඵලයක් ලෙස රැකියා වල ස්වභාවය වෙනස් වීම නිසා නිපුණතා නොගැලපීම හා කුසලතා අතිරික්තය ද ඇතුළත් වේ.

<u>යටිතල පහසුකම් අභියෝග</u>

සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවලට සමාපීය අභියෝග පමණක් නොව තාක්ෂණික හා යටිතල පහසුකම් හා සබැඳි අභියෝග ද ඇත

සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල තොරතුරැ හා සන්නිවේදන තාක්ෂණයේ යටිතල පහසුකම් වල දුර්වලතාවය කරිමාන්ත 4.0 කුියාත්මක කිරීම සඳහා විශාල අභියෝගයකි.

4 වන කාර්මික විප්ලවයේ අභියෝග

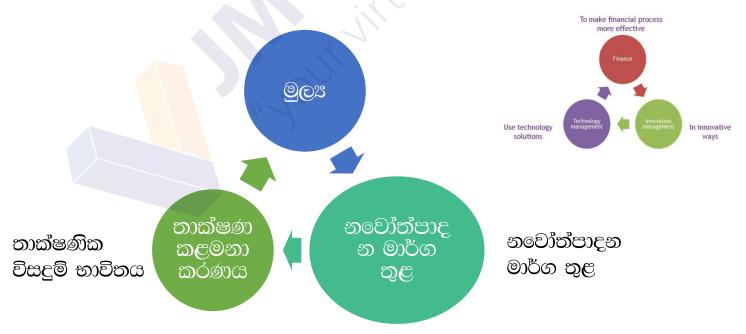
ආරක්ෂාව සහ පෞද්ගලිකත්වය

ආරක්ෂාව සහ දත්ත රහසෳතා ගැටලූ යනු 4 වන කාර්මික විප්ලවයේ වඩාත්ම වැදගත් සළකා බැලීමකි

දත්ත විශ්ලේෂණා භාවිතය වැඩි වීම දත්ත රහසෳතාවය සහ ආරක්ෂාව පිළිබඳ ගැටළු වලට මුහුණ දෙන විට නව අභියෝගයන් ඇති වනු දැකිය හැකිය

මුලප තාක්ෂණයන් පිළිබද මුලික අවබෝධය

මුලුපු තාක්ෂණායන් පිළිබද මුලික අවබෝධය

- නව මූලහ තාක්ෂණායන් මගින් වහාපාරික සංවිධාන වහාපාර කටයුතු කරන ආකාරය සහ වෙනත් මූලහ තීරණා ගන්නා ආකාරය වේගයෙන් වෙනස් කරනු ලබයි
- ණාය/හර පත් සහ පංගම මුදල් වැනි ගෙවීම් තාක්ෂණායන් පාරිභෝගිකයින්ට ගෙවීම් කිරීමට සහ බැංකු ගිණුම් වලින් අරමුදල් හුවමාරු කිරීමට හැකියාව ලබා දෙයි
- මදල් ආපසු ගැනීම සඳහා බැංකුවකට හෝ ස්වයංකුය ටෙලර් යන්තුයක් වෙත යන වියදම සහ මුදල් රැගෙන යාම හරහා සිදුවන අපරාධයන්හි අවදානම අඩුවීම වැනි අඩු ගනුදෙනු පිරිවැය හරහා පාරිභෝගිකයින්ට මූලහ තාක්ෂණායන්ගෙන් (Fintec) පුතිලාභ ලැබේ

මුලප තාක්ෂණායන් පිළිබද මුලික අවබෝධය

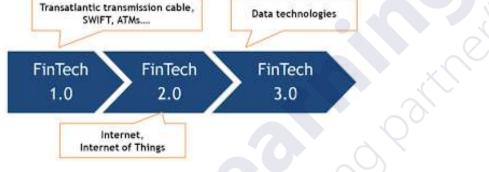
- විවිධ වහාපාරික තත්වයන්ට අනුව විවිධ තාක්ෂණාක විසදුම් යෝජනා කිරීමෙන් මූලුෂ සේවා කියාවලි වැඩි දියුණු කරන ඔනෑම නව අදහස් සඳහා මූලූෂ තාක්ෂණය මගින් ඉඩ පුස්ථා ලබා දෙන අතර එම අදහස් නව වහාපාර අදහස් හෝ නව වහාපාර සඳහා ද හේතු විය හැකිය
- මූලප තාක්ෂණයෙහි ඉහත අර්ථ දැක්වීම Uber වැනි තතප ලෝක උදාහරණයකින් තවදුරටත් විස්තර කළ හැකිය
- මූලය තාක්ෂණය උපරිම ලෙස භාවිතා කරන සමාගමක් ලෙස Uber සැලකිය හැකිය. මන්දයත් සමාගම නවය අදහස් (එනම් සාම්පුදායික නොවන) පුවාහන සේවාවන් තාක්ෂණය භාවිතා කරමින් (ජංගම දුරකථන පදනම් කරගත් යෙදුම් හරහා) වෙන්කරවා ගැනීම සහ කුලි රථ සේවා සඳහා ගෙවීම කිරීම ආදියෙහි නිරතවේ Uber විසින් පෙර මිල නියම කර ඇති අතර පාරිභෝගිකයාට පෙරගෙවීම සඳහා ඇස්තමේන්තු ගත ගාස්තුවක් ලබා දෙනු ලැබේ.

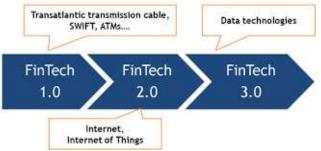
මූලූ තාක්ෂණය සංවර්ධනයේ ඉතිහාසය

- ටාන්ස් අත්ලාන්තික් සම්පේෂණ කේබලය හරහා පළමු සන්නිවේදන 1958 අගෝස්තු 16 වන දින ආරම්භ විය
- පසු කාලීනව ප්‍රධාන රාමුවේ පරිගණක (Mainframe) භාවිතා කිරීම ආදිය ආරම්භ විය
- මෙම සම්බන්ධනාවය මඟින් සන්නිවේදන කාලය යුරෝපයේ සිට ඇමරිකාවට දින 10 සිට පැය සිට පැය 17 කට ආසන්න ලෙස අඩු විය
- මෙම යුගය මූලප තාක්ෂනය 01 (Fintec 01) ලෙස සැලකේ මූලප තාක්ෂණය 1.0 හි මෙම තාක්ෂණයන් මගින් SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication) ලෝක වපාප්ත අන්තර් බැංකු මූලප විදුලි සංදේශ සංගමය සහ ස්වයංඛ්ය ටේලර් යන්තු වැනි මූලප තාක්ෂණයන්හි අනෙකුත් නිෂ්පාදන සඳහා සහාය ලබා දෙන ලදී

මූලප තාක්ෂණය සංවර්ධනයේ ඉතිහාසය

- මූලුප තාක්ෂණය 2.0 අතරතුර, අදාළ තාක්ෂණයන්ට අන්තර්ජාලය හා අන්තර්ජාල කටයුතු (IOTs) ඇතුළත් වූ අතර
 ෆින්ටෙක් 3.0 අතරතුරදී තවත් දත්ත 1
- තාක්ෂණයන<mark>් සංවර්</mark>ධනය කරනු ලැබීය
- මූලප තාක්ෂණය සඳහා විවිධ යෙදුම් ඇති අතර, එම යෙදුම් විවිධ කාණ්ඩ යටතේ වර්ගීකරණය කළ හැකිය

සමූහ අරමුදල් (Crowd-funding)

- විසාපාර කටයුතු සිදු කිරීම සඳහා විවිධ පුභවයන්ගෙන් අරමුදල් ලබා ගන්නා බැවින් මූලෳකරණය ඉතාමත් වැදගත් වේ
- ඒවායින් බොහොමයක් සාම්පුදායික මූලූූූය පුභවයන් වන බැංකු ණාය ගැනීම, ලාභය, ව්‍යාපාර ප්‍රාග්ධනය, පාග්ධන බලය පැවරීම, රජයේ අරමුදල්, කොටස් වෙළඳපොල, ණායකර, බැඳුම්කර සහ වෙනත් මුලාශුයන්ය
- මූලස තාක්ෂණ ක්ෂේතුයේ වර්ධනයන් මගින් සාම්පුදායික කුමවලට වඩා වෙනස් නව විකල්ප මූලසකරණ කුම රැසක් සපයා ඇත සමූහ අරමුදල් සැපයීම එවැනි එක් කුමයකි
- සමූහ අරමුදල් මගින් ආයතන, ව්‍යවසායකයින් සහ ආරම්භකයින් සඳහා බහු පුද්ගල ආධාරකරැවන්ගෙන් හෝ ආයෝජකයින්ගෙන් මුදල් රැස් කිරීම සඳහා නව්‍ය පුවේශයක් භාවිතා කරයි.

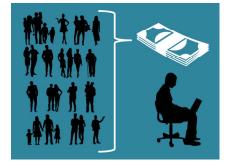

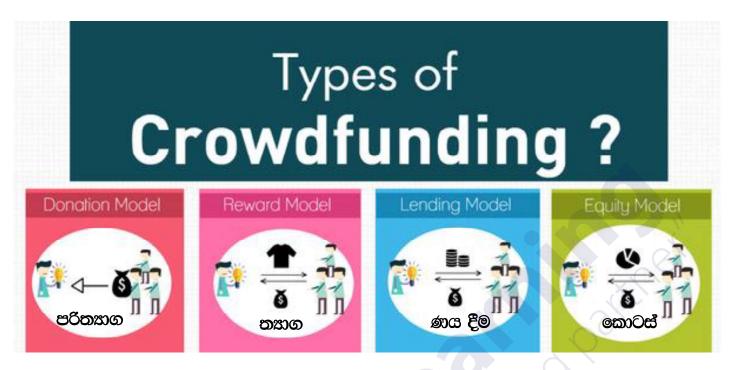

සමූහ අරමුදල් (Crowd-funding)

- සමාජ ජාල සහ මාගගත සන්නිවේදන කුම භාවිතා කරමින් පුද්ගලයන් සහ සමාගම් ණය, කොටස් සහ පරිතනාග සඳහා අරමුදල් රැස් කරයි.
- සමූහ අරමුදල් සම්පාදනය වූයේ තාක්ෂණයන්හි නවෝත්පාදනයන්ගෙන් වන අතර එමගින් වහාපාරවලට සහ පුද්ගලයන්ට අතරමැදියන් නොමැතිව අරමුදල් සුරක්ෂිත කර ගත හැකි විය
- එසමූහ අරමුදල් සැපයිමේ මාදිලි හතරක් ඇත. එනම්
 - ≽ පරිතසාග
 - 🌶 තහාග
 - ≽ ණාය දීම
 - ≻ කොටස් ය.

සමූහ අරමුදල් (Crowd-funding)

<u>සමූභ අරමුදල් (Crowd-funding)</u>

පරිතසාග මත පදනම් වූ අරමුදල්

සමූහ අරමුදල් සපයන්නා පුධාන වශයෙන් සමාජ සේවා සඳහා <mark>පුතිලාභයක්</mark> **අපේක්ෂා නොකර** අරමුදල් පරිතපාග කරයි

ආපදා සහන<mark>, සා</mark>ගත, අධ්යාපන වැඩසටහන් ආදිය සඳහා මෙම ආධාර සාමානයයෙන් <mark>භාවිතා</mark> චේ. මෙම කාණ්ඩයට උදාහරණ

JustGiving - <u>https://www.justgiving.com</u> GoFundMe - https://www.gofundme.com

සමූහ අරමුද<u>ල්</u> (Crowd-funding)

<u>පුදාන මත පදනම්වූ අරමුදල්</u>

සමූහ අරමුදල් සපයන්නා ලාභයක් හෝ තහාගයක් අපේක්ෂාවෙන්මුදල් සපයයි. (එය සංබේත තහාගයක් හෝ සුවිශේෂී නිෂ්පාදනයක් හෝ ආරම්භක සමාගම විසින් සපයනු ලබන සේවාවක් විය හැකිය). මෙම කාණ්ඩයට උදාහරණායක් වන්නේ,

Kickstarter - https://www.kickstarter.com Indiegogo - https://www.indiegogo.com

<u>කොටස් මත පදනම් වූ සමූහ අරමුදල්</u>

මෙය සමූහ අරමුදල් සැපයීමේ නව හා වේගයෙන් වර්ධනය වන ආකෘතියකි, එහිදී අරමුදල් සපයන්නා සමාගමක කොටස් මිලදී ගනී.

oney C the money C money C the money C the

<u>සමූහ අරමුදල් (Crowd-funding)</u> ණය දීම මත පදනමි අරමුදල් හෝ සම සම අරමුද<u>ල්</u> (P2P)

- ≻ සමුහ අරමුදල්වල වේගවත් වර්ධනය වන පුවණාතාවක් ඇති කාණ්ඩය මෙයයි
- සමූහ අරමු<mark>දල් ස</mark>පයන්නා පුද්ගලයන්ට හෝ සමාගම්වලට පොලී පදනම මත මුදල් ණායට දෙයි
- මේවායින් බහුතරයක් වෙනත් මූලංස අතරමැදියන් සමග සෘජුව තරඟ වදිමින් වාණිජ වේදිකා ලෙස කුියාත්මක වේ. මෙම කාණ්ඩය සඳහා උදාහරණ

Example for this category is, KIVA - http://www.kiva.org, is providing small loans to farmers, NGOs and SMEs (small and medium-sized enterprises).

සමූහ අරමුදල් (Crowd-funding)

<u>වාසි</u>

- ගවීමක් හෝ තෑග්ගක් ලෙස යවන ලද මුදල් එකතු කිරීමට ලාභදායී කුමයක්.
- ව්‍යවසායකත්ව සංස්කෘතියක් ඇති කිරීම, ආයෝජකයින් සමඟ ව්‍යවසායකයින් ගැලපීම සඳහා නව තුම ඉදිරිපත් කිරීම.
- තනි ආයෝජකයින්ට සහ පරිතසාගශීලීන්ට සංකීරණා විදේශීය නෛතික රාමු වල සැරිසැරීමට උදවු වෙමින් ඔවුන්ට දැරිය හැකි මිලකට විදේශයන්හි ආයෝජනය කිරීමට ඉඩ සැලසීම නිසා සමුහ අරමුදල් වේදිකා ලාභදායී අතරමැදියන් විය හැක

සමූහ අරමුදල් (Crowd-funding)

<u>වාසි</u>

- සාමානපයෙන් අවදානම් සහගත යැයි සැලකෙන කුඩා වපාපෘතිවල මූලප අවදානම පුළුල් ආයෝජකයින් පිරිසක් සමග බෙදා ගත හැකි වීම
- ආරම්භක මූලපකරණය පුජාතන්තීයකරණය කිරීමේ පොරොන්දුව දරයි සමීක්ෂණයට ලක් කරන ලද සමාජ වපවසායන්ගෙන් 85% ක් ශේුණිගත කර ඇත්තේ ආයෝජකයින්ට ආයතනවලට වඩා පුද්ගලයන්ගෙන් මුදල් රැස් කිරීමට ඉඩ දීම යනුවෙනි
- සමාගම්වලට වෙනත් ආකාරයකින් සොයාගත නොහැකි ආරම්භක වසාපාර සොයා ගැනීමට,සන්නිවේදනය කිරීමට සහ ආයෝජනය කිරීමට සමූහ අරමුදල් සැපයීමේ වේදිකා භාවිතා කළහැකිය

advantage

<u>සමූහ අරමුදල් (Crowd-funding)</u>

<u>අවාසි</u>

- ඵලදායි සන්නිවේදන උපාය මාර්ගයක් සහ සමුහ අරමුදල් සැපයීමේ ව්‍යාපාරයක් සැලසුම් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය කාලය, පිරිවැය සහ දැනුම නොමැතිකම, සමූහ අරමුදල් වලින් ප්‍රතිලාභ ලබා ගැනීමට උත්සාහ කිරීම සඳහා සමාජයේ වඩාත් අවදානමට ලක්විය හැකි කොටස් අධෛර්යමත් වියහැක.
- බද්ධිමය දේපල අයිතිවාසිකම් හෝ වහපාර උපාය මාර්ග ආරක්ෂා කිරීමේ හැකියාව අඩපණ කළ හැකි වාණිජ තොරතුරැ අනාවරනය කිරීමේ අවශහතායනක් වහපෘති හිමිකරැවන් ට ඇති විය හැකිය
- ප්ංගම තාක්ෂණය සහ අන්තර්ජාල පුවේශය පුළුල් වුවද, වෙබ් පාදක තාක්ෂණයේ අවශෘතාවයක් පැවතීම සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල බොහෝ දෙනෙකුට ඇති පුවේශවීමේ බාධකයකි.
- සම්පත් සේවයේ යෙදවීම් අදියර වසා දැමීමෙන් පසු වහපෘති තත්ත්වය සහ සාර්ථකත්වය අධීක්ෂණය කිරීම සඳහා ආයෝජකයින්ට ඇති දුෂ්කරතාවය.
- 🕨 ආධාරක නියාමන පරිසරයන් නොමැතිකම.

අවදානම්

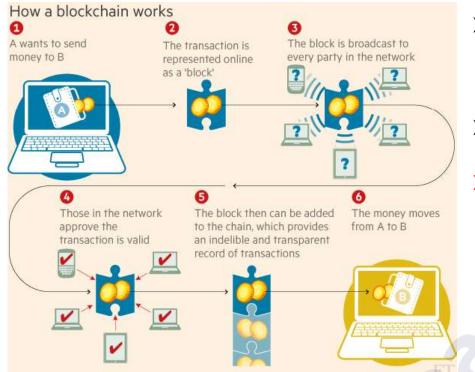
- සයිබර් ආරක්ෂණ උල්ලංඝණය විමේ විභවතාවය
- 🕨 වංචා අවදානම
- මදුල් විශුද්ධිකරණය සඳහා සමූහ අරමුදල් යෙදවීමේ වේදිකා භාවිතා කිරීම.
- අකුමිකතා හේතුවෙන් සමූහ අරමුදල් වේදිකා බිඳවැටීමේ අවදානම.
- කාටස් හා ණය මත පදනම් වූ සමූහ අරමුදල් සැපයීමේ දේශපාලන හා වාණිප් අවදානම උදාහරණ ලෙස AON -All or Nothing (සියල්ල හෝ කිසිවක් නැත) වහාපෘති අනුගාහකයින් අරමුදල් ඉලක්කයට ළඟා නොවිය හැකිය
- අරමුදල් දායකයින්ට ප්‍රතිලාභ ලබා දීමට අපොහොසත් වුවහොත් එය සමාගමේ කීර්තිනාමයට බලපානු ඇත.
- සමාජ හා පාරිසරක බලපෑම හෝ ඒ හා සම්බන්ධ අකුමිකතා සතහාපනය කිරීමට ඇති නොහැකියාව

<u>ගුටකදාම (Blockchain) සහ ගුප්ත-මුදල් (Crypto-Currencies)</u>

- Crypto-currencies and blockchain have become very popular in recent years
- These two technologies are linked to each other
- Blockchain is a type of distributed ledger technology that forms the backbone of the crypto-market

<u>ගුටකදාම Blockchain</u>

- ඉටකදාම යනු බෙදා හරින ලෙප්ර තාක්ෂණය (DLT) යැයි පවසනු ලබන තාක්ෂණයේ විශේෂිත වර්ගයක් හෝ උප කුලකයකි
- ඒවා සෑම එකක්ම එකම දත්ත වාර්තා ඇති අතර සාමූහිකව නඩත්තු කර පාලනය කරනු ලබන්නේ බෙදා හරින ලද පරිගණක සේවා සැපයුම් ජාලයක් මගිනි
- එම සේවා සැපයුම් පරිගණක නෝඞ් ලෙස හැඳින්වේ
- ඉටකම ගුප්ත ලේඛනකරණය (Encryption) ලෙස හැඳින්වෙන සංකේතාංකන තුමයක් භාවිතා කරන අතර අඛණ්ඩව වර්ධනය වන දත්ත වසුහයක් නිර්මාණය කිරීම සහ සතසාපනය කිරීම සඳහා නිශ්චිත ගණිතමය ඇල්ගොරිතම සමූහයක් භාවිතා කරයි
- උත්ත පමණාක් එකතු කළ හැකි සහ පවතින දත්ත ඉවත් කළ නොහැකි ගනුදෙනු වාරණ දාමයක් සහිත බෙදා හරින ලද ලෙප්රයක ස්වරූපය ගනී
- පායෝගිකව බැලූ කල , ගුටකදාම තාක්ෂණය අවසර රතිත සහ අවසර ලත් ලෙස වර්ග දෙකකින් හදුනා ගත හැකිය

<u>ගුටකදාම Blockchain</u>

අවසරයකින් තොර ගුටකදාම

අවසරයකින් තොර ගුටකදාම සඳහා කේන්දීය ආයතනයකින් පූර්ව අනුමැතියකින් තොරව පුද්ගලයෙකුට රිසි පරිදි ප්ාලයට සම්බන්ධ විය හැකිය

පාලයට සම්බන්ධ වීමට සහ ලෙප්රයට ගනුදෙනු එකතු කිරීමට අවශා වන්නේ අදාළ මෘදුකාංගය ස්ථාපනය කර ඇති පරිගණාකයක් පමණි

පාලයේ සහ මෘදුකාංගයේ <mark>කේන්ද</mark>ීය <mark>හිමිකරුවෙකු නොමැති</mark> <mark>අතර</mark> , ලෙප්රයේ සමාන පිටපත් පාලයේ සියලූම නෝඩ් වෙත බෙදා හරිනු ලැබේ

දැනට සංසරණය වෙමින් පවතින ගුප්ත-මුදල්වලින් අතිමහත් බහුතරයක් පදනම් වී ඇත්තේ අවසර රහිත ගූටකදාම මතය

උදාහරණාය ලෙස බිටිකොයින් , බිට්කොයින් කෑෂ් , ලයිට් කොයින් පෙන්වා දිය හැකිය

ගුටකදාම Blockchain

අවසර ලත් ගුටකදාමයක

- ජාලයට සම්බන්ධ වීමට හැකි වන පරිදි ගනුදෙනු වලංගු කරන්නන් (එනම් නෝඩ්) ජාල පරිපාලකයෙකු (ලෙජරය සඳහා නීති නියම කරන) විසින් කලින් තෝරා ගත යුතුය
- මෙය අනෙක් අය අතර, ජාල සහභාගිවන්නන්ගේ අනනසතාවය පහසුවෙන් සතසාපනය කිරීමට ඉඩ දෙයි
- කෙසේ වෙතත් , ඒ සමගම , විශ්වාසදායක ජාල නෝඩ් තෝරා ගැනීම සඳහා ජාල සහභාගීවන්නන්ට මධ්‍යම සම්බන්ධීකරණ ආයතනයක් කෙරෙහි විශ්වාසය තැබීම අවශ්‍ය වේ

<u>ගුප්ත-මුදල් Crypto-Currencies</u>

ඉටකදාම හා සමානව , ගුප්ත මුදල් යනු ගුප්ත තාක්ෂණායක් භාවිතා කරන තවත් තාක්ෂණික වර්ධනයකි

ඉප්ත ලේඛනකරණය යනු තොරතුරු කියවිය නොහැකි ආකෘතියක් (ඉප්ත කේතණය) බවට පරිවර්තනය කිරීමෙන් එය ආරක්ෂා කිරීමේ තාක්ෂණය වන අතර එය යමෙකුගේ වලංගු රහස් යතුරක් භාවිතයෙන් නැවත එහි මුල් ආකෘතියට (වික්තනය) පරිවර්තනය කළ හැකිය

- මවැනි අතථා මුදල් සඳහා අතථා මුදල් මිලදී ගැනීම සහ විකිනීම යන පරිවර්තන අනුපාත දෙකම ඇත
- මිලදී ගත් මුදල් අථත‍ය මෙන්ම සැබෑ භාණ්ඩ හා සේවා ලෙස මිලදී ගැනීම සඳහා භාවිතා කළ හැකිය
- සාම්පුදායික මුදල්වලට සාපේක්ෂව , සාම්පුදායික මුදල් වලින් ඒවා මිලදී ගත හැකි අතර ඒවා සංඛ්‍යාන හා සැබෑ භාණ්ඩ හා සේවා යන දෙවර්ගයම මිලදී ගැනීම සඳහා භාවිතා කළ හැකිය

ගෙවීම් වේදිකා Payment Platforms

- 1999 දී පමණ දුවසයන්ගේ අන්තර්ජාලය (Internet of things (IoT) පැමිණීමත් සමග බොහෝ දේ වෙනස් stripe PayPal වන්නට විය
- ප්ංගම සක්‍රියන්වයට අනුවර්තනය වීම වැනි වහපාරික අංශයේ වේගවත් පරිවර්තනය තුළ ගෙවීම් කුමයේ නව යෝජනා කුමවලට අනුවර්තනය වීමේ අවශහතාව වඩාත් පැහැදිලිව පෙනේ
- අනාගතයේදී , ගෙවීම් සඳහා නව ඩිපිටල් උපාය මාර්ග සැලසුම් කිර්ම සහ කි්ුයාත්මක කිරීම අවශෘ වේ
- ආයතනික මූලූෂ සේවාවන්හි ජංගම ව්‍යාප්ත වීමත් සමග ඒකාබද්ධව කෘතීම බුදිධිය සහ ග්‍රටකදාම වැනි තාක්ෂණායන්, හවුල්කරුවන් සමග සන්නිවේදනය කිරීමට ආයතනවලට ඉඩ සලසන අතර සියලූ ප්‍රමාණායන්ගෙන් සබඳතා වලට උදව් කිරීමට සහ ගෙවීම් හැසිරවීම හරහා ඩිපිටල් නොවන කියාවලියට සම්බන්ධ අකාර්යක්ෂමතාවයන් අවම කිර්මට ඉඩ දෙනු ඇත

<u>ජංගම සහ ක්ෂුදු ගෙවීම් Mobile and Micropayments</u>

- පංගම සන්නිවේදනයේ වර්ධනයත් සමග පුළුල් පරාසයක මූලූූූූලූූ සේවාවන් හරහා සම්පූර්ණායෙන්ම නව පාරිභෝගික පදනමක් ආයතන වෙත ගෙන එන ලදී
- එහි ප්රාවේදයක් ලෙස විවිධ ප්රම ගෙවීම් කුම වැඩි වන අතර එය ප්රම සක්‍රීය මූලූප සේවා (M-Banking) වන ක්ෂුදු ගෙවීම් වලට මග පාදයි
- මෙය බොහෝ රටවල සමාජ හා ආර්ථික සංවර්ධනයට ති්රණාත්මක වන පුධාන සේවා පරතරයකට විසදුමක් ජනනය කරයි
- ප්ංගම සක්‍රීය මූලූහ සේවාවන්හි භාවිතාව හරහා ඒ හා සම්බන්ධ සියලූ දෙනාටම වාසි ගෙන ඒමේ හැකියාව ඇත

ප්ංගම මූලු සේවාවන්හි වාසි

පරිශීලකයින් සඳහා

<mark>සොරකම් කිරීම</mark> සහ පුද්ගලිකව ගෙවීම සඳහා ගමන් කිරීම ඇතුළුව මුදල් පරිහරණය හා සම්බන්ධ <mark>පිරිවැය සහ අවදානම්</mark> නොමැතිව බැකු මෙහෙයුම් සමග සම්බන්ධ වීමට සහ මූලූ ගනුදෙනු කිරීම<mark>ේ අවස්ථා</mark>ව

<u>කිුයාකරුවන් සඳහා</u>

කෙටි පණිවුඩ යැ<mark>වීමේ ආදායමේ සැලකිය යුතු වැඩි වීමක් සහ</mark> ගනුදෙනුකරුවන් අතහැර යාමේ විශාල අඩුවීමක්

පාරිභෝගිකයින් සඳහා

ප්ංගම වාණිජ්සය මු<mark>දල් වලට වඩා ආරක්ෂිත සහ නමසශීලී වන</mark> <mark>අතර</mark> පාරිභෝගිකයින්ට ඕනෑම තැනක සිට ඕනෑම වේලාවක දුරස්ථව ගෙවීම් කිරීමට ඉඩ සලසයි

<u> බැංකු සඳහා</u>

ඔවුන්ගේ <mark>ගනුදෙනුකරුවන්ගේ ළගාවීම</mark> සහ එකතු කළ මුදල් බැංකුවට වෙත ගලා ඒම

<u> ජංගම මූලූ සේවාවන්හි වාසි</u>

සිල්ලර වෙළෙන්දන් සඳහා

පෙරගෙවුම් ගිණුම් බැර විකිණිමෙන් වසාපාර අවස්ථා එකතු කිරීම

<u>ක්ෂුදු මූලූ ආයතන සඳහා</u>

දුර බැහැර පුදේශ වලට අරමුදල් ගෙනයාමට ඇති හැකියාව සහ පරිශීලකයාට සැලකිය යුතු අපහසුතාවයක් නොවන නිතිපතා ආපසු ගෙවීම් කිරීමේ හැකියාව

සේවා කර්මාන්ත සහ උපයෝගිතා සඳහා

සමස්ත ජනගහනයෙන් සැලකිය යුතු කොටසකින් විදසුත් වශයෙන් ගෙවීම් ලබා ගැනීමේ හැකියාව

